

— Viktigste som har skjedd meg

— Jeg anser mitt opptak i frimurerlosjen som noe av det viktigste som har skjedd meg. Og på mange måter er frimureriet et sted hvor jeg henter inspirasjon, blant annet i min tjeneste som prest.

Dette sier prest og frimurer Ingar Samsset. I en tid har han fungert som tiltaks- og kultursjef på Høylandet. Nå om dagen har han studiepermisjon samtidig som han utlærer noe prestetjeneste i Namsos.

Ingar Samsset er sjuende grads murer. Han er tilsluttet «St. Olaus til den hvide Leopard» i Oslo. Dette er en St. Johanneslosje som er direkte underlagt Den Store Norske Landslosje. Han forteller at han kom i kontakt med frimureriet via bekjente.

— Jeg ble frimurer fordi en rekke mennesker jeg hadde et godt forhold til, var frimurere. Jeg gikk derfor inn i losjen i full tillit til dem. Etterhvert har jeg oppdaget at frimureriet er et sted hvor jeg kan arbeide med min egenutvikling og mine egne holdninger.

— Men har det også noe å gjøre med at du er prest?
— Ikke direkte. Men det betyr mye for en prest å være med i

en sammenheng hvor han kan stå i en mottakerrolle. På mange måter er frimurerlosjen for meg et sted hvor jeg kan hente inspirasjon - også i forbindelse med prestetjenesten.

— Hvordan reagerer du på at vi kontakter deg og spør deg om din rolle som frimurer?
— I utgangspunktet løter jeg ikke at frimureriet er noe jeg offentlig vil uttale meg om. Men jeg er for åpenhet, spesielt hvis det kan bidra til å avlive en del myter.

Ingar Samsset forteller videre at frimureriet gir han en stor kontaktflate som han ikke ville vært foruten. Dessuten gir det han venner og impulser han ellers mener han hadde gått glipp av. At han ble frimurer, anser Samsset som noe av det viktigste som har skjedd i hans liv.

— Har du ledet ritualer?
— Jeg har fungert som taler i flere år.
— Kan du fortelle hva som skjer?

I frimurerlosjen henter jeg inspirasjon også til prestetjeningen, sier Ingar Samsset.

— Jeg kan ikke kommentere ordenens ritualer. Ikke fordi det skjer noe galt, men for ikke å ødelegge opplevelsen for de som kommer siden, avslutter presten og frimurere Ingar Samsset.

Gradssystemet

Vi presenterer her en rask oversikt over selve gradssystemet slik det fungerer i Den Norske Frimurerordenen.

Først har vi de tre gradene som blir kalt St. Johanneslosjen. Første graden heter lærlingegraden, andre graden medbrodergraden, og den tredje graden er mestergraden. Hvis en losje skal kunne delinere

som en losje, så må den bygge på de tre første gradene i St. Johanneslosjen.

St. Andreasgradene
Når en kandidat er ferdig med St. Johanneslosjen trer han inn i St. Andreaslosjen. Denne omfatter også tre grader — fra fjerde til sjette grad. Også her starter kandidaten i lærlingegraden, men femte og sjette graden er her slått sammen, slik at de har fellesnavnet medbroder/mestergrad.

I det svenske systemet som den Norske Frimurerordenen bygger på, er St. Andreaslosjens «filosofi» hentet fra det skotske frimureriet. Derfor betegnes den som «Skotske Lysende St. Andreaslosjer».

Tilsammen utgjør de seks første gradene det som kalles arbeidsgradene. Her skal kandidatene arbeide med seg selv gjennom rituale og seremoniene.

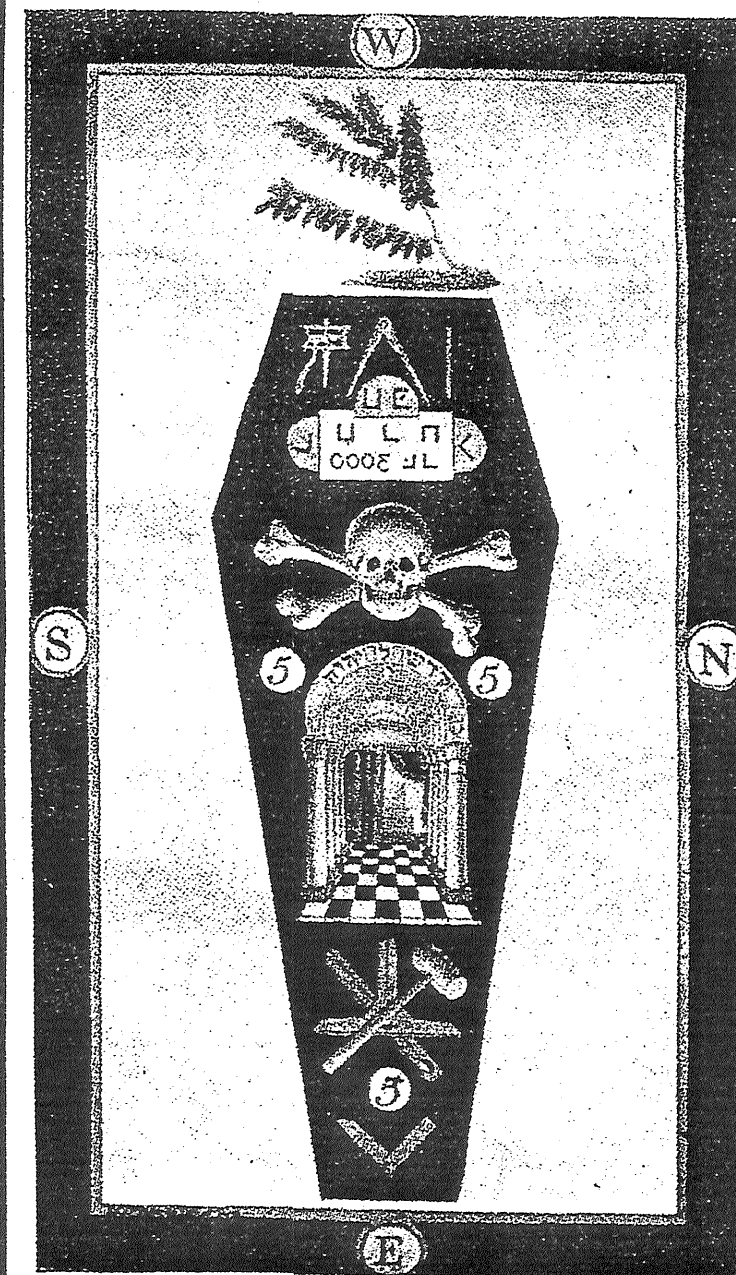
Kristusgradene
Fra sjuende graden og oppover blir kandidatene invitert. Dette betyr at det ikke ligger en automatikk i at kandidaten går videre til sjuende grad - eller blir opptatt i de såkalte St. Stewardslosjer. Disse kalles også for kapittelgradene, eller kristusgradene, og omfatter fra sjuende til niende grad.

Arsaken til at St. Stewardgradene kalles kristusgradene, er at kandidatene her stiftet bekjentskap med Kristus. Nå er kandidatene ferdig med de «fargerrike» ritualer og seremonier fra arbeidsgradene. Her er alt avdamp og likner mer på seremoniene som skjer i kirken. Derfor trengs prestene. Stort sett er det også prestene som slår for seremoniene.

I åttende graden får de «frimureringen». Hvis en ser at en frimurer har «frimureringen», har han altså minst åttende grad.

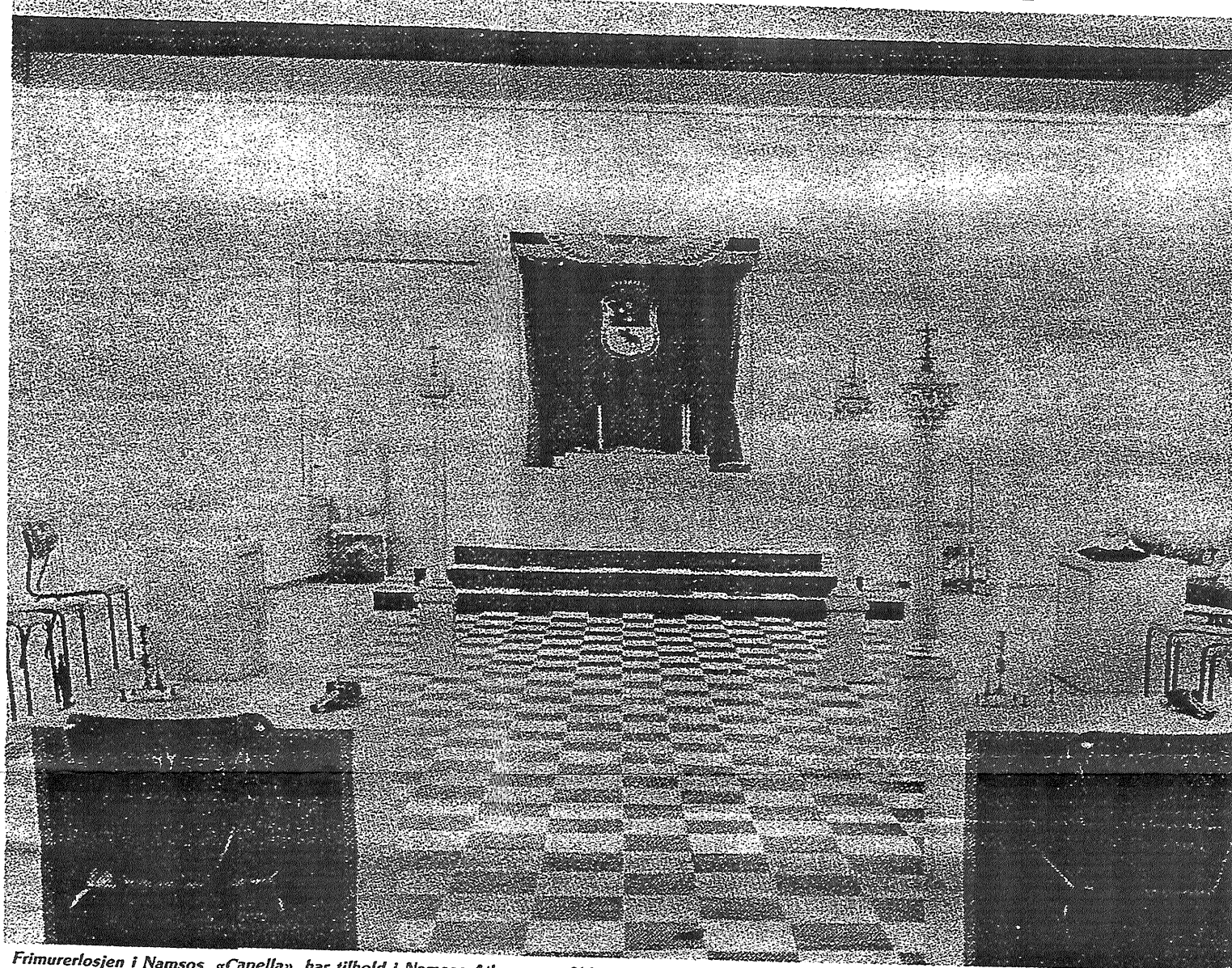
I niende og tiende graden kan de bli riddere, blant annet av Røde Kors (ikke hjelpeorganisasjonen). Dette er en stor æresbevisning.

Tiendegraden består av ordenens høyeste embedsmenn og ledere. Dette blir betraktet som en «administrativ» grad.

Bruk av likkiste er et viktig pedagogisk redskap for frimurerne ved opptak til Johannesordenens mestergrad (tredjegraden).

Ødeleggelsen av Salomos Tempel

Frimurerlosjen i Namsos, «Capella», har tilhold i Namsos Athenæum. Slik ser lokalet ut når det er ordnet for første grad. Bildet er hentet fra «Capella» egen jubileumsbok fra 1984.

Legenden om ødeleggelsen av Kong Salomos Tempel er noe av det mest sentrale i frimurerlosjens seks første grader. Frimurerens pedagogiske system har hentet det meste av ritualene og symbolene her. Seremoniene er så laget med ut-

lære passordet å kjenne. De tveit Adoniram på livet hvis de ikke fikk vite stikkordet.

En dag plasserte de sine egne vakter ved tempelets dører i sør, nord og øst. Imidlertid kom Adoniram inn vestdøren. Derfor ble han ikke stanset før han skulle ut. Da valgte han døren mot sør. Her ble han stanset og bedt om å si passordet, men Adoniram tiet. Han ble da tildelt et kraftig slag mot brystet. Han rømte imidlertid unna og søkte døren mot nord, men fant denne stengt. Da han søkte døren mot øst, og for tredje gang nektet å si stikkordet, ble han drept og begravet ikke så langt fra tempelet.

Senere ble drapsmennene funnet og fanget av Kong Salomo og led en fryktelig død: Deres hals ble avhugget, deres hjertener og innvoller revet ut, og deres legemer delt i to.

Eiendommelig lys
Etter sju dager savnet Kong Salomo Adoniram og sendte sju mestere ut for å lete etter han. Tre av disse mestere ble ledet av et eiendommelig lys og fant Adonirams grav. De tok en gren av akasietreet og la som merke på graven. De hentet så seks andre mestere og dro tilbake til graven.

Men da de ikke visste om Adoniram hadde revet stikkordet før han

ble drept, ble de enige om å finne et nytt stikkord. De bestemte seg for å velge det første som falt dem inn mens de gravde opp liket.

Kjøtt løsner fra ben
Da liket var gravet fram, grep den ene av mestere fingeren til Adoniram og så at huden løsnet. En annen mester grep en annen finger, og det samme skjedde. Da så den tredje mesteren også opplevde dette, sa han: «Mac Benac». Dette betyr:

— Kjøtt løsner fra ben, legemet er i forråtnelse. «Mac Benac» ble derfor valgt som det nye passordet. Fortellingen går enda lenger. Men vi skal bare ta med den delen som handler om bakgrunnen for «salgen», eller heiseredskapet:

Galgen
Etter at tempelet mange ganger hadde vært utsatt for ødeleggelse, ble den bygd opp av 12 arkitekter. De søkte Adonirams grav og fant den. Årsaken til at de søkte graven var at hovednøkkelen til tempelet, samt optegnelser, klenodier, og byggeplanene for tempelet som Adoniram hadde laget, skulle ligge i kiste i Adonirams grav. Her lå følgelig også knokene etter Adoniram.

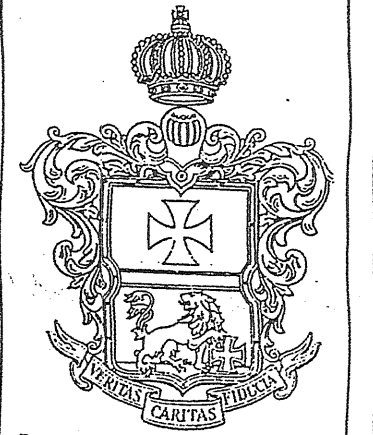
Etter at de hadde funnet graven la de to bjelker i krysskors under

den tunge steinen som lå over Adonirams grav. Deretter laget de ved hjelp av enda to bjelker et heiseredskap formet som en galge. Med denne redskapen klarte de å heise stenen og fant kisten.

De seks første arbeidsgradene er utstyrt med symboler, og det gjennomføres symbolske handlinger og ritualer som har sitt utspring i denne legenden.

Blant annet bankes (løst) kandidatene på brystet, som er synonymt med vekten som slo Adoniram. I en av de seks gradene er dessuten stikkordet «Mac Benac». Og etter hva vi har fått vite, legges høyre hånd vinkelrett over halsen i en av gradene, hvorpå den trekkes linjerett til høyre (halslugging).

Søkelys på frimureriet

Dette er tredje artikkel i vår serie om Frimurerlosjen. Artikkelserien er skrevet av journalist Bjørn Larsen. Første artikkel stod 21/1, andre artikkel 23/1. Serien fortsetter torsdag 26/1 og beskriver hva som skjer i det første møtet med losjen.

Fra høymessen i 10. grad:

«Din vandel gjør deg verdig!»

— Din vandel gjør deg verdig til å motta det brød som ligger på Herrens alter, sier den ledende prest under en nattverdsslikende rituale som finner sted i opptaket til tiendegraden.

— Dette er stikk i mot vår nattverdsslikende: sier fakultetslektor Sverre Dag Mogstad. Han slår fast at å motta nattverden ikke har noe med verdig vandel å gjøre.

— I en kristen gudstjeneste er det de som har syndet som kommer fram til alteret for å motta syndenes forlatelse. I tiendegradens høymesse er det derimot de som er funnet verdige som kommer til alters, sier en betenkt Sverre Dag Mogstad.

Men før kandidaten mottar brødet, kommer en del prester i en rekke inn og stanser foran alteringen framfor alterets sydvestre hjørne. Den første av prestene mottar etterhvert et sølvfat fra alteret hvor brødet ligger. Og det er her det sies at kandidaten er funnet verdig.

Den ledende presten framfører også en lang lovsang. Denne ender med at presten sier: «Bøyer deres hjertener til Gud den allmektige og motta velsignelsen».

Deretter kommer en av prestene med et røkelseskar. Og mens alle andre kneler, unntatt den ledende presten og den som kommer med røkelseskar, så leser den ledende presten velsignelsen. Og mens velsignelsen leses, går presten med røkelseskar fram og tilbake på yttersiden av alteret og svinger røkelseskar.

Dette er ukjent for en luthersk gudstjeneste, og det er mildt sagt betenkelig at prester i den norske kirken er med på dette, sier fakultetslektor Mogstad.

Til slutt mottar alle de tilstedeværende prestene brødet med de samme ledsagende ord som tidligere: «Din vandel gjør deg verdig til å motta det brød som ligger på Herrens alter».